

Bilaga B Sammanfattning av inkomna synpunkter

Innehåll

1	Inledning	3
2	Hearing	3
3	Skriftligt samråd	4
3.1	Övergripande synpunkter.....	4
3.2	Synpunkter angående mål.....	5
3.3	Synpunkter angående sektorsindelning.....	5
3.4	Synpunkter angående arbetsprocessen och myndighetens roll ...	5
3.5	Förslag på sektorer.....	5
4	Samråd med myndigheter	6
5	Löpande dialoger	6
5.1	Allmänt om sektorsstrategier.....	7
5.2	Målsättningar.....	7
5.3	Gemensamma områden.....	8
5.4	Möjliga nyttor, engagemang och stöd.....	8

1 Inledning

Det huvudsakliga fokuset i uppdragets första fas har varit att föra en dialog med aktörer och samla in synpunkter för att få en bild över hur arbetet med sektorsstrategier bör utformas för att bli framgångsrikt. Utöver dialog och genomgång av pågående processer, initiativ och aktiviteter som beskrivs i huvudrapporten (kap 4.4) har följande aktiviteter har genomförts:

- Hearing 25 september
- Skriftligt samråd
- Avstämning med myndigheterna i Energieffektiviseringsrådet
- Löpande dialoger med aktörer (branschorganisationer, nätverk, företag, regionala aktörer)

I denna bilaga sammanfattas resultatet av dessa aktiviteter.

2 Hearing

En hearing genomfördes på Stockholm City Conference Center i Stockholm den 25 september. Omkring 70 personer närvarade och deltagarna fördelade sig enligt följande: 33 procent företag, 33 procent branschorganisation, 17 procent myndighet, 11 procent annan offentlig organisation, 3 procent konsultföretag och 2 procent högskola/universitet. Hearingen websändes och härigenom fick ytterligare ca 25 personer del av informationen och diskussionerna.

Tre inspiratörer från H&M, SSAB och ABB presenterade hur de arbetar med bland annat energieffektivisering och förnybar energi i sin egen verksamhet och hur de tar strategier och ambitioner till åtgärder och hur de får med sina anställda och samarbetspartner på den resan. Därefter presenterades kort hur Energimyndigheten har tänkt arbeta med uppdraget.

Under diskussionen framkom det tydligt att deltagarna anser att det måste ske samarbete över sektorsgränserna och att det finns ett antal tvärgående områden som möjliggörare för att få till stånd en förändring. En lösning till att en sektor blir energieffektiv kan ligga i en annan del av samhället. Exempel på tvärgående områden/mojliggörare som lyfts fram är ökad beställarkompetens och offentlig upphandling som verktyg för att skapa incitament och efterfrågan på produkter och tjänster som ligger i framkant, samhällsplanering och digitalisering. Företag som inte var transportföretag men använder mycket transporter såg transporter som ett tvärgående område.

3 Skriftligt samråd

Myndigheten erbjuder, bland annat genom information på vår webbsida, möjlighet att inkomma med **skriftliga synpunkter** senast den 1 oktober. Följande organisationer inkom med synpunkter via det skriftliga samrådet:

- Svenskt näringsliv
- Innovations- och kemiindustrierna (IKEM)
- Jernkontoret
- Skogsindustrierna
- Svemin
- Caverion
- Riksbyggen
- SABO
- Beställargruppen Bostäder (BeBo)
- Energiföretagen Sverige
- Krafringen
- Svensk Torv
- Bioekonomi
- Svensk Ventilation
- Energieffektiviseringsföretagen (EEF)
- EnergiRådgivarna
- Installatörsföretagen
- Swedisol
- Svensk sjöfart
- BIL Sweden
- Svensk kollektivtrafik

Synpunkterna har sammanfattats i punktform på en övergripande nivå och kategoriserats enligt nedan rubriker.

3.1 Övergripande synpunkter

- Konkurrenskraft som utgångspunkt/central roll i uppdraget
- Fokus på energieffektivisering, inte på energibesparing
- Sektorsstrategier får inte leda till ökad administrativ börda för företag
- Hänsyn till företagens tidsperspektiv på investeringar och att tidsperspektiven inom och mellan sektorer varierar
- En enskild företrädare har inte mandat för en hel bransch
- Internationellt perspektiv viktigt
- Uppdraget måste ha helhetsperspektiv
- Ta hänsyn till och samordna med pågående utredningar och processer samt arbete som redan nu bedrivs på företag

3.2 Synpunkter angående mål

- Många anser att mål inte bör fördelas per sektor...
- ...men några anser det ska finnas relevanta mål även för undersektorer
- Viktigt att väga energieffektiviseringsmålet mot övriga mål
- Energieffektivisering som ett medel att uppnå andra mål
- Effektutmaningen behöver beaktas

3.3 Synpunkter angående sektorsindelning

- Börja med ett fåtal aggregerade sektorer
- Undersektorer/undergrupper bör finnas
- Energianvändningen i en sektor bör även inkludera energieffektiva produkter och tjänster
- Indelning i sektorer efter rådighet
- Utbyte mellan sektorer viktigt
- Tvärsektoriella områden bör hanteras koordinerat mellan sektorerna
- Många föreslår branschindelning, men finns också synpunkt om att inte dela in efter bara en typ av aktör

3.4 Synpunkter angående arbetsprocessen och myndighetens roll

- Arbete i nära dialog med berörda aktörer
- Viktigt säkerställa att aktörer inom en sektor är representativa
- Energimyndigheten som facilitator – inte kravställare
- Energimyndigheten bör underlätta energieffektivisering – inte skapa merarbete
- Energimyndigheten bör skapa struktur för arbetet och vara en brygga till myndigheter och regering
- Energimyndighetens kompetens och engagemang viktigt

3.5 Förslag på sektorer

I nedan tabell framgår de förslag på sektorer som inkommit vid det skriftliga samrådet.

Tabell 1 Förslag på sektorer som framkommit via skriftligt samråd

Förslag på sektor	Antal
Bygg/bebyggelse/byggnader	8
Befintligt fastighetsbestånd	1
Fastighet	1
Transport	9
Kollektivtrafik	1
Industri	8

Förslag på sektor	Antal
Processindustri	1
Service, tjänster och handel	2
Företag	3
Samhällsbyggnad	1
Inhemsk energi/energi/energisektorn	2
Teman av samhällslösningar, t.ex. hållbara transporter eller hållbar stadsutveckling.	1
Stödsektorer (Föreskrivande myndigheter inklusive tillsynsmyndigheter, Finans/banksektorn, Försäkringssektorn, Utbildningssektorn, Politiken, Leverantörer av produkter och tjänster för energieffektivisering samt byggande, "Arbetsförmedlarsektorn")	4

4 Samråd med myndigheter

Sedan 2010 har tio myndigheter samverkat kring energieffektivisering inom det så kallade **Energieffektiviseringsrådet**. Förutom Energimyndigheten deltar Tillväxtverket, Länsstyrelsen i Östergötlands län, Energimarknadsinspektionen, Naturvårdsverket, Trafikverket, Jordbruksverket, Boverket, Upphandlingsmyndigheten, Sveriges Kommuner och Landsting.

Information och diskussion om sektorsstrategiuppdraget har genomförts vid två tillfällen på Energieffektiviseringsrådets ordinarie möten. Vid första tillfället i oktober, genomfördes en SWOT-analys som har varit ett underlag till arbetet. Rådet fick analysera styrkor, svagheter, hot och möjligheter utifrån olika sätt att dela in arbetet efter sektorer och branscher; utifrån *traditionella sektorer*, såsom bygg, transport, industri, utifrån *aktörer* och dess rådighet såsom offentlig sektor, företag, hushåll, utifrån *tvärgående teman*, såsom hållbar samhällsbyggnad, hållbara transporter, digitalisering, upphandling och innovation och slutligen utifrån att försöka åstadkomma en *kombination av sektorer, aktörer, tvärgående teman och möjliggörare*.

5 Löpande dialoger

På grund av den relativt korta tid som funnits till förfogande har fokus varit på dialoger med forum, nätverk och branschorganisationer där myndigheten redan har upparbetade kanaler. Exempel är branschorganisationer, offentliga aktörer, befintliga nätverk och företag som deltagit på seminarier angående Lagen om energikartläggning i stora företag.

Utöver att informera mötesdeltagare om uppdraget har myndigheten lyft frågor som grovt kan indelas utifrån:

- Sektorsstrategier, sektorsindelning och mål
- Utmaningar, möjligheter och insatsbehov
- Aktörers engagemang, förutsättningar och behov av stöd

Överlag kan det konstaterats att uppdraget är komplext, vilket också gör att det krävs flera diskussioner och möten med samma aktörer. Dialogerna kommer därmed fortgå och fördjupas under början av 2018 för att Energimyndigheten ska få en mer genomarbetad bild över vilka aktörer och nätverk som framåt kan ha en roll i att ta fram handlingsplaner och genomföra åtgärder.

I det följande redogörs summariskt för idéer, synpunkter och förslag som inkommit vid **externa dialogmöten och möten med enskilda aktörer och branschföreträdare**.

5.1 Allmänt om sektorsstrategier

Att utarbeta sektorsstrategier anses allmänt som bra och aktörerna vill ha en roll i genomförandet även om rollen ännu anses oklar.

Den branschfördelning som redan finns etablerad anses allmänt som en bra utgångspunkt. Också anses det viktigt att ta hänsyn till skärningspunkter och gemensamma frågor inom och mellan olika sektorer.

I dialogerna ges exempel på nätverk där man arbetar metodiskt och processorienterat med en bredd av aktörer för gemensam utveckling. Som exempel finns inom fastighetsbranschen förutsättningar att driva frågor gemensamt mellan exempelvis fastighetsägare, byggherrar, leverantörer och hyresgäster.

Delade incitament, smart mobilitet och transportlogistik är exempel på områden där arbete kan etableras mellan sektorer.

Det anses viktigt att inom respektive sektor ring in målgrupper och aktörer som kan bli drivande. Att dessa kan verka över sektorsgränser med att bygga hängrännor som kan bidra till synergier mellan sektorerna tas också upp.

5.2 Målsättningar

Det finns olika uppfattning om hur mål för arbetet kan utformas inom olika sektorer. Vissa aktörer vill ha kvantitativa sektorsindelade mål med tydliga indikatorer, nyckeltal och transparent uppföljning med tillförlitlig och samordnad statistik. Andra ser hellre kvalitativa ”mjuka” mål.

Målsättning av nyttor och mervärden som drivs av energieffektiviseringsåtgärder anges, till exempel klimatnytta, nöjdare hyresgäster, bättre produktivitet och affärsmöjligheter.

Jämförelser och tävling mellan aktörer och utifrån mål anses kunna trigga till fler åtgärder.

5.3 Gemensamma områden

Exempel på områden som kan bli gemensamma för flera sektorer ges i dialogerna:

- Strukturerad kunskap och *erfarenhetsåterföring* för ökad beställarkompetens
- Upphandlingskrav och uppföljning
- Affärsmodeller
- Finansieringsfrågor kopplat till lånemöjligheter, finansieringsmodeller och kalkylverktyg.
- Energisektorn kopplat till flexibla lösningar för produktion och distribution
- Digitalisering
- Mobilitet
- Energiledning

5.4 Möjliga nyttor, engagemang och stöd

Utifrån genomförda dialoger finns generellt sett ett engagemang för kommande arbete. Nedan beskrivs exempel på sådant som lyfts upp av aktörerna:

- Det anses bra att arbetet hålls ihop genom Energimyndigheten utifrån en gemensam plan. Strategierna blir då ett bra medel att få en långsiktighet i och en synergi emellan olika satsningar. De kan bli ett medel att bilda hängrännor mellan sektorer.
- Energimyndigheten behöver medverka i att kunskap och teknik når hela vägen till bred implementering, genom insatser lokalt, regionalt och nationellt. Det anses viktigt att få med stora massan aktörer i arbetet men också att driva på utveckling och innovation.
- De kunskapssatsningar som Energimyndigheten bidragit till att bygga upp behöver förvaltas vidare och få en större spridning.
- Bra möjlighet att utveckla och stärka samverkan mellan olika initiativ och nätverk som Energimyndigheten stödjer.
- Strategierna kan bidra till synergier mellan starka och svaga aktörer. En väg till det kan vara att få med ambassadörer som stödjer Energimyndighetens processer och visa andra företag vägen.

- Strategierna ger förutsättningar att löpande rekommendera Energimyndigheten olika områden att satsa på. I det kan ingå att definiera framtida styrmedelsbehov.
- Viktigt att uppföljningen blir strukturerad utifrån de insatser som görs och tillgodogörs som erfarenhetsåterföring mellan branschaktörer.
- Det är viktigt att beakta att andra frågor än energi ofta ligger högre på agendan och därför behöver man hitta rätt ”triggers” för olika målgrupper.
- Genom avtal mellan fastighetsföretag och myndigheter kan vikten av energifrågorna tydliggöras.
- Utgångspunkten ska vara att insatserna blir behovsdrivna och utgår från aktörers engagemang. Vidare att de åtgärder som görs är konkreta och blir replikbara.
- Strategierna ger en möjlighet att energifrågan når ledningsnivå och att beslutsfattare får kunskap om konsekvenser av energieffektiviseringsåtgärder.
- Det är vanligt att beställare inte vågar ta risker och därför förlitar sig till beprövade lösningar. Strategierna kan bidra till ökad beställarkompens och minska upplevda risker.
- Bra att det kan skapas forum för att dela erfarenheter, identifiera och utveckla nya lösningar.
- Bra möjlighet att sätta fokus på klimatfrågan och hållbarhet och inte bara energi.
- Bra möjlighet att fördjupa samverkan mellan olika discipliner inom en sektor och / eller mellan sektorer. Det skapar möjligheter att samla branschen kring olika frågor och skapa norm kring effektiv energianvändning.
- Strategierna kan fånga upp konsumenters basbehov och uppmuntra till att finna bra lösningar med utgångspunkt i delningsekonomi.
- Möjligheter att öka kunskap om och att utveckla nya finansieringsformer och administrativa verktyg för aktörssamverkan, t ex mellan verksamhetsutövare, fastighetsägare och energileverantörer.